

hvis § 1 der ved Udskyftning af Gaarde paa over 2 Edr. Hartkorn skulde blive en Hovedparcel tilbage paa 2 Edr. Hartkorn, og ved Udskyftning af Gaarde paa en Størrelse mellem 1 og 2 Edr. Hartkorn en Hovedparcel paa 1 Ed. Hartkorn, med mindre alle Parcellerne anvendtes til Bebyggelse eller henlagdes til jordløse Guse, hvorimod der ikke var fastsat noget Minimum for Størrelsen af de øvrige Parceller. Forordningen indeholdt derhos nogle nærmere Regler, betræffende Hartkornets Fordeling og Udskyftningernes Sværskattelse o. s. v., samt om den Fremgangsmaade, som bliver at følge ved Umdelingen af Fæstegods' m. v. Denne Forordning led imidlertid af flere Mangler, deriblandt at det Hartkorn, som skulde blive tilbage ved Hovedparcellen, ikke fyldestgjorde det tilsigtede Diemed, at sikre en Families Udkomme, da det til 1 Tønde Hartkorn svarende Jordstykke, ifølge undergaede Forandringer i de sidde Matriculens Affattelse forløbne 150 Aar, kunde paa de forskjellige Steder være høist forskjellig, og da Forpligtelsen til at afsætte Hovedparcel bortfaldt, naar enten alle Parcellerne henlagdes til jordløse Guse, eller naar de alle bebyggedes særskilt, i hvilket Fald der ikke habdes nogen anden Regel for deres Størrelse, end $\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn. Erfaringen har derhos vist, at Udskyftningsvæsenet, som ved de nævnte Anordninger var blevet særdeles begunstiget, fordi det ansaaes som en Rilde til forøget Velstand og Borgerheld, ved at lette Afgangen for langt flere Familier end forhen til at erverve Udkomme ved Dyrkning af dem selv tilhørende Jorder, ogsaa havde sin Skyggeside, da Jordeierne, uden at bekymre sig, om Kjøberne kunde have deres Udkomme, udstykkede deres forhen samlede Eiendomme i mange smaa Lodder, der under de forandrede Conjuncturer bleve utilstrækkelige til at udrede Statter og andre Udgifter, og til desuden at føde de forøgede Familier, hvoraf Følgen blev, at hvad forhen var blevet betragtet som en Rilde til Velstand, udartede paa mange Steder til at blive en Planteskole for tilkommende Fattiglemmer. Forebyggelsen af sligt Onde for den kommende Slægt var Diemedet med Forordningen af 3die December 1819, i hvis Præmisses anføres som Motiv, at forebygge de

Ulemper, som vare en Følge af den forhen gjældende Lovgivning, og hvoriblandt nævnes, at Udskyftningen bidrager til nyt Fællesskabs Indførelse, gjør Indhegning vanskelig, forringger Parcellernes Kraft til at ernære deres Besiddere, forvirrer Matriculen og frembringer uforholdsmæssig Fordeling af de offentlige Byrder. Til denne Forordning slutte sig følgende senere Anordninger, nemlig: Placat af 13de September 1832, Forordningerne af 24de Juni 1840 § 12 og 19, 29de September 1841 § 27, 26de Juni 1844 § 26, Placaterne af 21de April 1847, 21de April 1848, samt Lov af 4de Juli 1850 om faste Taxationsmænd. Efter disse Anordninger, saaledes som de tildeels under en langvarig Praxis ere blevne fortolkede og anvendte, ere de vigtigste Bestemmelser følgende:

Ved Udskyftning af en Bøndegaard skal der altid blive en Hovedparcel tilbage til bestandig Vedligeholdelse med Bygninger og Beboere og med et Tilliggende af i det Mindste 20 Tønder Land til Taxt 24. Bøndergaarde, som ikke have dette Tilliggende, maae ikke udstykkes (Forordningen af 3die December 1819 § 1).

Naar en Hovedgaard udstykket, skal der altid blive en Hovedparcel tilbage med 60 Tønder Land til Taxt 24 for hver Rytterhest, som af Gaarden skulde udredes (§ 2).

Enhver Parcel, som afhændes, skal enten forenes med anden beleilig liggende Eiendomsjord, eller henlægges til et jordløst Hus, eller bebygges inden 2 Aar; dog maa ingen Parcel afhændes til Bebyggelse, med mindre den har et Tilliggende af i det Mindste $1\frac{1}{2}$ Tønde Land til Taxt 24 (§ 3 og 4).

For Udskyftning af Hus- og andre Jordlodder, samt af Parceller af større Eiendomme, hvoraf en Hovedparcel er bleven tilbage, selv om disse Parceller have det for en Gaard fornødne Tilliggende (1 Ed. Hartkorn), er der ikke antaget at være andre Grændser end de nysaanførte for Parcellers Anvendelse og Størrelse i Almindelighed gjældende Regler.

Stove eller Skovlodder maae ikke udstykket i mindre Parceller end paa 100 Tønder Land (§ 6).